

Vaiko kalbos ugdytojo atmintinė

- Vaikas turi nuolat girdėti raiškia vaizdžią turtingą, taisyklingą suaugusiųjų kalbą;
- Vaiko kalba ugdoma natūraliai su vaiku bendraujant, žaidžiant;
- Svarbu, kad vaikas norėtų žaisti kalbinius žaidimus. Užduotis pasiūlykite atlikti tik tada, kai vaikas geros nuotaikos;
- Iš pradžių atlikite lengvesnius pratimus, o po to sunkesnius;
- Leiskite vaikui kalbėti, svarstyti, aiškinti, klausinėti;
- Padėkite vaikui, jei jam nesiseka, kartu atlikite užduotis. Nelyginkite savo vaiko laimėjimų su kitais vaikais. Jūsų užduotis, pastebėti asmeninę jūsų vaiko pažangą.
- Nepamirškite vaiko pagirti už kiekvieną, nors ir nedidelį laimėjimą
- Tikėkite vaiko galimybėmis!

Gramatinių formų tikslinimas

Skaitvardžio ir daiktavardžio derinimas

Vienas pieštukas- du pieštukai, vienas šuniukas- du šuniukai, viena šarka- dvi šarkos, viena kriaušė-dvi kriaušės.

Giminių derinimas. Vienas obuolys, viena kriaušė, viena braškė- vienas pomidoras.

Prielinksnių ant, po prie, už, prieš, virš, šalia, tarp vartojimas.

Rišlios kalbos ugdymas

Apibūdink daiktus (pvz. didelis raudonas kamuolys, taškuota vasarinė plona suknelė,)

Palygink du gyvūnus ar daiktus

Papasakok , kas nupiešta paveikslėlyje

Papasakok įspūdžius iš kelionės ir t.t.

Mama, tėti, padėk man išmolti gražiai kalbėti

Mama, tėtis ir vaikai

Kalbos ugdymo procesas - aktyvi vaiko kalbinė veikla, vadovaujant suaugusiajam.

Glaudus dviejų žmonių emocinis ryšys, vaiko motyvacijos skatinimas, žaidžiant kartu atliekamos užduotys, vaidybos elementai, gera nuotaika, gebėjimas pasidžiaugti vaiko laimėjimais, įvertinti jo pastangas – visa tai lemia kalbos ugdymo sėkmę.

Lankstinuką pagal Loretos Barzdonytės-Morkevičienės knygą „Kalbos ugdymas“ parengė Joniškio vaikų lopšelio-darželio „Saulutė“ logopedė Alma Sinkevičienė

Gyvūnų jauniklių pavadinimai kartais skiriasi, reikėtų juos įsiminti

Veršiukas, kumeliukas, kiškiukas, ėriukas, lapiukas, paršiukas, viščiukas, ožiukas, šuniukas

Kokiais žodžiais reiškiamo gyvūnų balsus?

Kas bliauna? Loja? Mūkia? Kriuksi? Cypia? Gieda? Kvarkia? Miaukia? Kukuoja? Burkuoja? Čirškia? Žvengia? Krankia? Krykia? Gageną?

Taisyklingai įvardiname veiksmus:

Rišamės skarelę, šaliką, gobiamės skarą, maunamės kelnes, užsidedame, nusiimame kepurę, juosiamės diržą, sagstomės sagas, rengiamės, velkamės megztinį, švarką marškinius, maunamės pirštines aunamės batus.

Kokiais žodžiais nusakome iš ko daiktai padaryti?

Iš medžio – medinis, iš metalo- metalinis, iš aukso – auksinis, iš odos – odinis, iš molio – molinis, iš šiaudų- šiaudinis iš stiklo-stiklinis ir. t.t.

Priešingos reikšmės žodžiai.

Linksmas – liūdnas, storas- plonas, ilgas-trumpas, aukštas- žemas, didelis- mažas, senas-jaunas, platus-siauras, saldus rūgštus, kietas-minkštas, sunku-lengvas, karštas- šaltas, protingas-kvailas, garsus-tylus, tamsus šviesus, greitas-lėtas, stiprus-silpnas, šlapias-sausas, rytas- vakaras, diena-naktis, berniukas-mergaitė, vyras-moteris, pradžia-pabaiga, žiema-vasara, melas-tiesa, sveikata-liga, triukšmas-tyla,

tamsa-šviesa, aukštyn-žemyn, toli-arti, dešinėn-kairėn.

Pavadink gyvūnus ir daiktus mažybiniais žodžiais.

Žiogas- žiogelis, meška-meškutė, boružė- boružėlė, voverė-voveraitė, skruzdė- skruzdėlytė, višta-vištytė, musė-musytė, papūga- papūgėlė.

Sudaryk naujus žodžius.

Beržas-beržynas, pušis- pušynas, gėlė- gėlynas, braškė- braškynas, duona- duoninė, druska-druskinė, saldainis- saldaininė, cukrus-cukrinė.

Vieta, kur žmonės valgo – valgykla, kur mokosi – mokykla, kur čiuožia čiuożykla, kur kepa duoną-kepykla, kur skaito- skaitykla, kur siuva drabužius-siuvykla.

Kas kerpa? –kirpėjas, kas siuva?-siuvėjas, kas šoka?- šokėjas, kas verda?-virėjas, kas padeda? – padėjęjas, kas žaidžia?-žaidėjas, kas skalbia?-skalbėjas

Kas rašo?-rašytojas, kas skaito? – skaitytojas, kas klauso? – klausytojas, kas slaugo?-slaugytojas, kas moko?- mokytojas, kas vairuoja?-vairuotojas, kas prižiūri?-prižiūrėtojas, kas kovoja? – kovotojas.

Peles ėda- pelėda, šilo gėlė- šilagėlė, malūno sparnai-malūnsparnis, kiauras samtis-kiaurasamtis, gandro lizdas-gandralizdis, sporto batas-sportbatis, rankas šluosto-rankšluostis, žuvis ėda –

žuvedra, laiškus neša-laiškanešys, voro tinklas-voratinklis.

Mėlynos akys – mėlynakė, didelės akys – didžiaakė, ilgos kasos – ilgakasė, šviesūs plaukai šviesiaplaukė, balta oda- baltaodė, raudoni skruostai-raudonskruostė, riesta nosis-riestanosė.

Apibendrinamosios sąvokos:

Žaislai, drabužiai, indai, baldai, avalynė, įrankiai, buitinė technika, maistas, patalynė, saldumynai, gėrimai, rašymo reikmenys, transporto priemonės, gėlės, medžiai, vaisiai, daržovės, uogos, miško gėrybės, naminiai gyvuliai, žvėrys, pasaulio gyvūnai, paukščiai, naminiai paukščiai, vabzdžiai, muzikos instrumentai, profesijos, spalvos, metų laikai, savaitės dienos.

